ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ МЎЛ ҲОСИЛИГА ШУ КУНЛАРДА ПУХТА ЗАМИН ЯРАТАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 58 (4305).
24 МАРТ
СЕШАНБА
1970 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин

Техника ремонти ишларини барвақт тугаллаган Оққўрғон районидаги «Москва» колхози механизаторлари ҳозирги кунда дала ишларини қизитиб юбордилар. Азаматлар шу кеча кундузда далага ўғит чиқариш, майдонларни текислаш, бороналаш ишларини намунали ташкил этишмоқда. Колхоз устахонасида эса механизаторлар техника асбоб-ускуналарини қайта кўздан ўтказишмоқда. Чигит экиш учун барча трактор, сеялкалар тахт қилиб қўйилган. Суратда: (чапдан) звено бошлиғи А. Тўқузбоев ва механик А. Тихвинский ўртоқлар ремонт сифатини текширмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия Олмалиқ шаҳар ва Бўка район ижроия комитетларининг «Маҳаллий Советларда ташкилий-оммавий ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари тўғрисида»ги ҳисоботларини муҳокама қилди. Бу масалалар юзасидан Олмалиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси В. Д. Лисин ва Бўка район ижроия комитетининг раиси Р. Қ. Қодиров ўртоқлар доклад қилишди.

Сессия шунингдек, область маданий-оқартув ишлар бўйича доимий комиссиясининг иши тўғрисидаги ҳисоботни ҳам тинглади. Бу масала юзасидан доимий комиссия раиси ўртоқ Ш. Н. Тошпўлатов доклад қилди.

Сессия муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

Меҳнаткашлар депутатлари XII Чақириқ область Советининг IV сессиясида депутатлар томонидан билдирилган танқидий мулоҳаза ва таклифларнинг бажарилиши тўғрисида Тошкент область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ И. И. Мамадисаев ахборот берди.

Сессия ўртоқ М. А. Аҳмедовани область Советининг ёшлар иши бўйича доимий комиссия раиси вазифасидан озод қилди. Область Советининг ёшлар иши бўйича доимий комиссиясининг раиси қилиб ўртоқ О. Х. Абдуллаева сайланди.

Сессияда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. М. Мусахонов сўзлади.

(Сессия ҳақидаги ҳисобот газетамизнинг келгуси сонларида берилади).

ИЛҒОРЛАР ТАРАДДУДИ

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» тажриба хўжалиги 2-бўлимининг ўртоқ Анифе Альчикова бошлиқ участка пахтакорлари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун мусобақа байроғини янада баланд кўтариб меҳнат қилмоқдалар.

Миришкор деҳқонлар бу йил пахтадан яна ҳам юқори ҳосил кўтариш ниятидалар. Улар ариқ-зовурларни тозаламоқдалар, тракторларнинг янгроқ товуши бир зум ҳам тинмайди. Ишчан механизаторлар далаларга маҳаллий ўғит чиқармоқдалар.

Пахтачиликда бой тажриба орттирган участка пахтакорларининг ўтган йилги қийин об-ҳаво шароитларида қўлга киритган ютуқлари ҳам қувончлидир. Улар 98,5 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, гектаридан пландаги 27,7 ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» кўтардилар. Давлат қабул пунктларига 290 тоннадан зиёд пахта етказиб берилди. Ялпи ҳосилнинг 200 тоннадан зиёди машиналар бункеридан тўкилди.

Ўтган йилги ютуқлардан илҳомланган участка меҳнат аҳли чигит экиш кампаниясини пухта тайёргарлик билан кутиб олиш ниятида дала ишларини авж олдириб юбордилар. Ишчан механизаторлардан А. Қорабоев ва Қ. Зокировлар ўз агрегатларини мавсумга тахт қилиб қўйдилар. Ҳар гектар пахта майдонидан 35 центнердан ҳосил кўтаришга қарор қилган коллектив албатта ўз сўзининг устидан чиқади.

Ҳ. АҲМЕДОВ.
Оққўрғон райони.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ип фабрикаси коллективи беш йиллик топшириқни барвақт бажаришга аҳд қилган. Суратда: аҳдига вафо қилаётган пешқадамлардан Галина Борисова (чапдан) Светлана Гапоненко, Галина Мельникова, Лидия Комарова, Валентина Шчетинкина, Зоя Салямова ўртоқларни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

УЛУҒ САНАНИ МУНОСИБ СОВҒАЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛАМИЗ

САБЗАВОТЧИЛАРНИНГ ШУ КУНЛАРДАГИ ВАЗИФАЛАРИ

Ўтган йилнинг худди шу кунлари экинзорларни қор босиб ётган совуқ кунлар эди. Бу йилги баҳор тамомила бошқача бўлди. Табиат саҳийлик қилиб, баҳор эрта келди. Ҳаво исиб далаларда сабзавот экинларини эрта экиш учун ҳамма имкониятлар вужудга келди. Сабзавоткор деҳқонларимиз февралнинг иккинчи ярмидаёқ экиш ишларини қизғин бошлаб юбордилар. Мартнинг бошларида эса далаларда эртаги экинлар ривожи бошланди.

Ана шу даврда деҳқонларимиз учун кутилмаган ҳодиса юз берди. Кундузи ҳаво иссиқ бўлса, тунда 5—7 даражагача, айрим жойларда ундан ҳам қаттиқроқ совуқ бўлди.

Бу ҳол далалардаги экинларга таъсир этмай қолмади, албатта. Мутахассисларнинг текширишларидан маълум бўлдики, пойтахтимиз атрофидаги сабзавоткор хўжаликларнинг экинларига жиддий шикаст етказди. Кўпчилик хўжаликларда экилган редисканинг деярлик 30—40 проценти, эртаги карамнинг 60—70 проценти зарарланди. Кузда экилган август пиёзи ва сабзи экинларининг 70—80 процентга яқини нобуд бўлди. Бундан ташқари совуқнинг синтетик пленка остига экилган бодрингларга ҳам қисман таъсири бўлди.

Бу совуқдан экинлар зарарланганлиги ҳақида областимизнинг бошқа районларидан ҳам хабарлар олинди.

Шу кунларда сабзавоткорлар зарарланган майдонлардаги экинларни тиклаш учун нималар қилишлари керак, қандай тадбирларни амалга оширишлари лозим?

Агар шу ишлар узоғи билан 3—5 кун ичида бажарилиб, жиддий чоралар кўрилмаса, кейинги тадбирларнинг нафи камроқ бўлади. Бунинг учун энг биринчи галда совуқ урган сабзавот майдонларида тиклаш ишлари олиб борилиши лозим. Ҳар бир экин майдонида экинлар қалинлигини нормал ҳолга келтириш керак. Уруғ сепилган майдонларга шу ердаги экин турига қараб эртапишар уруғлардан сепилиши, кўчат экилган майдонларга ҳам эрта пишар кўчатлар навидан экилиши энг яхши тадбирлардан бири ҳисобланади.

Масалан, областимизнинг махсуслаштирилган хўжаликларида «Майский» навли эрта пишар редиска экилган эди. Ана шу навдаги зарарланган редиска майдонларига «оқ тумшуқ», «рубин» навли эрта пишар редискалар экилса яхши натижа беради. Сабзи майдонларига «Мирзои», пиёз майдонларига «Каба» навли эрта пишар уруғларни экиш керак. Пленка остида зарарланган бодринг майдонларига эса теплица ва парникларда стаканчаларда тайёрланган кўчатлар экилишига жиддий эътибор берилса яхши натижаларга эришиш мумкин.

Карам кўчатлари экилган майдонларнинг ҳар гектарида камида 40 минг туп кўчат бўлишини таъминлаш зарур.

Иккинчидан, унчалик зарарланмаган майдонларда экинларга ишлов беришни ҳар томонлама кучайтириш керак. Дастлабки биринчи ва иккинчи ишлов даврида ҳар гектар майдонга 120 килограмм азот ҳамда 60 килограмм калий ўғитини аралаштириб, экинларни озиқлантириш лозим. Шундан сўнг ҳавонинг ҳароратига қараб суғориш ишлари ташкил этилади. Тупроқни ҳаддан ташқари совутиб юбормаслик учун қатор оралатиб суғорилади.

Совуқ таъсир этган кучсиз кўчатлар касалланиши, уларга турли ҳашаротлар тушиши мумкин. Шунинг учун уларнинг касалланишини кутиб ўтирмай дарҳол ҳашаротларга қарши тадбирларни ҳам амалга ошираверишш керак. Сабзавот экинлари майдонларидаги бегона ўтларни йўқотиш учун ҳам алоҳида эътибор берилиши лозим.

Шуни ҳам хисобга олиш кераккки, эртаги карам кўчатлари экилгач, айрим хўжаликларда парникларда тайёр кўчатлар қолгани йўқ. Шунинг учун дарҳол очиқ майдонларга ва парник хўжаликларида ўртаги карам уруғи сепилиши керак. Кўчатлар сифати тайёрланиб экилган тақдирдагина эртаги карам кўчатларига етказилган зарардан олинмаган ҳосил ўрнини тўлдириш имконияти яратилади.

Ана шу кўрсатилган агротехник чоралар тўғри ва ўз вақтида уюшқоқлик билан амалга оширилган тақдирдагина, совуқ етказган зарарларнинг ўрни қопланиб юбилей йили учун эртаги экинлардан мўлжалланган ҳосилни етиштириш имконияти яратилган бўлади.

И. КАРИМОВ,
сабзавотчилик, боғдорчилик ва картошкачилик республика илмий-текшириш институтининг директори, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, Н. МАРТИНЕНКО, институт директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати; А. МЎМИНОВ, Х. УМАРОВ, Т. МЎМИНОВ, А. ҲАКИМОВ, О. ФОНИНА, институтнинг бўлим бошлиқлари, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидатлари; В. ЕРМОХИН, Х. МИРПАЁЗОВ, П. ВАИЛЕНКО, институтнинг катта илмий ходимлари, қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.

ЎРТА ЧИРЧИҚ ДАЛАЛАРИДА

Куйбишев номли колхоз. Саида Михлибоева бир неча йилдан бери колхозда механизаторлик қилиб келади. У пахтачиликни ривожлантириш, гектар бошига олинадиган ҳосилни кўтариш борасида ибратли ишлар қилмоқда.

Саида бу йил ҳам ўз агрегати ёрдамида йиғим-терим мавсумида 80 тоннадан ортиқ пахта териб бериш мажбуриятини олган. Кўкламга пухта ҳозирлик кўрилаётган шу кунларда у ўз агрегатини барвақт тахт қилиб қўйгач, дала ишларида актив қатнашмоқда.

П. ПЎЛАТОВ.

●

2-«Оҳангарон» совхози. Область советининг депутати Зуҳра Абдусаматова бошчилик қилаётган бригада совхозда илғор саналади. Бу коллектив деҳқонлари шаҳарликларга йил бўйи сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш соҳасида намунали меҳнат қилишмоқда. Улар ҳозирги кунда эртаги сабзавот кўчатларини меҳр билан парваришлаб юбилей дастурхонига ҳар йилгидан мўл ва сифатли ноз-неъматлар етказиб бериш учун бутун имкониятларини ишга солмоқдалар. Сабзавоткорларнинг бу йилги аҳди 760 центнер помидор, 350 центнер карам ва 115 центнер картошка етиштиришдир.

Ф. ВАРФОЛОМЕЕВ.

●

Калинин номли колхоз. Бу ерда пешқадам звенолардан ҳисобланган Қўштой Аҳмедов бошчилик қилаётган коллектив кейинги йилларда пахта ҳосилдорлигини кўтариб йил сайин давлатга кўплаб «оқ олтин» етказиб беришмоқда. Звено азаматлари ўтган йили ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил кўтарган бўлса, уларнинг бу йилги мўлжали гектар бошига олинадиган ҳосилни 32 центнерга етказишдир. Пахтакорлар шу ният билан кўкламги тайёргарлик ишларини намунали олиб боришмоқда.

КОРХОНА ФАХРИ

Лой тайёрлаш цехини заводнинг юраги, дейишади. Чунки бошқа цехларнинг иши кўп жиҳатдан унга боғлиқ. Бу цех қанчалик яхши ишласа, бошқаларида иш шунчалик енгил кўчади. Бу цехнинг бир текис ишлашига ўз меҳнати билан намунали ҳисса қўшаётган кишилар бу ерда жуда кўп. Ҳикмат Холтожиев уларнинг биридир.

Ҳикмат меҳнатсеварлиги, иш билармонлиги ҳамда камтарлиги билан цехда, қолаверса бутун заводда катта обрў орттирган. Ким билан суҳбатлашманг ҳамма унинг номини ҳурмат билан тилга олади.

...1954 йил. Завод ишга тушганига эндигина икки йил бўлган. Ҳикмат ўша пайтда ўрта мактабни битиргач, меҳнатга бўлган интилиши уни тўғри чинни заводига етаклади. Ўзгалар сингари унинг биринчи меҳнат куни ҳам завқли, ҳам бироз оғир бўлди. Эндигина тетапоя одим ташлаётган заводда бир қатор қийинчиликлар бор эди. Корхонада аксарият ишлар қўл кучи билан бажариларди, меҳнат шароити ҳар бир кишидан сабот-матонат билан ишлашни талаб этарди. Уни тош майдаловчилар қаторига олишди.

Ҳикмат тажрибали ишчилардан ҳунар ўрганди. Унга касбни севишни, ҳурматлашни уқтиришди. Зеҳнли Ҳикмат орадан кўп ўтмай мустақил ишлайбошлади. Ишга бўлган ҳаваси ва тиришқоқлигини сезган завод маъмурияти уни янги қурилган барабанни бошқаришга ўтказди.

Битта корпусга эга бўлган заводда 1963 йили иккинчи корпус қурилиб ишга туширилди. Ҳикматни шу корпусдаги бригадаларнинг бирига бошлиқ қилиб тайинлашди. 1964 йили заводда учинчи корпус қад кўтарди. Бу янги корпусдаги технологик жараёнлар олдинги корпусларникидан бутунлай фарқ қиларди. Қўлда қилинадиган ишларнинг аксарияти механизациялашган эди. Заводда катта ҳажмли тегирмон қурилиб, Украина, Олмаота ҳамда Самарқанддан келтирилган каолин, дала шпати ва кварц тошлари унда ун ҳолига келтириладиган бўлди. Лой тайёрлаш цехида ҳам меҳнат унумдорлиги тинмай ошиб борди.

ИШЧИ НОМИ — УЛУҒ НОМ

1963 йили Ҳикмат заводнинг бир неча илғор ишчилари, мастерлари билан бирга тажриба алмашиш учун Краснодар ўлкасидаги чинни буюмлари заводига борди. У ерда ҳамкасблари қўлланаётган янгиликлар билан мукаммал танишди.

У заводга қайтиб келгач, чинни лойи тайёрлаш харажатларини камайтиришга қаратилган таклиф киритди. Илгари прессдан чиққан лой бризент қопчаларга қуйиларди. Прессдаги бризент қопчаларини эса ҳар ҳафтада алмаштириб туриш керак эди. Бунинг учун ишчи кучи ҳамда кўплаб маблағ сарфланарди. Ўртоқ Холтожиев бризент ўрнига сунъий капрон ишлатишни тавсия этди.

Авваллари чинни буюмларини ялтироқ қиладиган глазур цехларга челакларда тарқатиларди. Эндиликда эса қимматбаҳо суюқлик бу новаторнинг таклифи билан насос ёрдамида қувурлар орқали цехларга тақсимланадиган бўлди.

Мана, йиллар кетидан йиллар ўтди. Эндиликда цехдаги ўнлаб ишчилар ғурур билан Ҳикмат Холтожиевни устоз дейишади. У билан бирга ишлаётган Ҳасан Маҳаматов, Мирилёс Мирраҳимов, Нуриддин Иноятов, Шокир Холмуҳамедов ва бошқа бир қанча ишчилар моҳир чиннисоз таълимини олганлар.

Коммунист Ҳикмат Холтожиевнинг кўксида Меҳнат Қизил Байроқ ордени порлаб турипти. Коллектив ҳурматини қозонган донгдор ишчини бир неча бор шаҳар Советига депутат қилиб сайлашди. У фақат заводда эмас, балки ўзи яшайдиган маҳалла жамоат ишларида ҳам фаол қатнашади. Унинг бевосита иштирокида биринчи Чимбой маҳалласининг Аброр Ҳидоятов, Абдулла Набиев кўчалари асфальт қилинди.

Ҳозир заводда, шу жумладан лой тайёрлаш цехида доҳий таваллудининг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун янги меҳнат вахтаси одимламоқда. Цехнинг ишчан меҳнат аҳли юбилей йили планини муддатидан илгари бажариш, кўплаб материалларни тежаб қолишга бел боғлаган. Ҳикмат Холтожиев раҳбарлигидаги бригада аъзолари шу ваъданинг тўла-тўкис бажарилишига ҳисса қўшиш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Э. ЮСУПОВ.

Беда экиш қизғин

Районда чорва молларининг тўйимли озуқаси — беда етиштиришга алоҳида аҳамият беріляпти. Янги бедазорлар барпо этиш, эски бедазорларга ишлов бериш, озиқлантириш ишлари қизғин олиб бориляпти. Район бўйича мўлжалдаги 850 гектар бедазорга бугун-эрта уруғ сепиб бўлинади.

Бу йил «Правда» колхози 40 ўрнига 46 гектар янги бедазор ташкил этди. «Химик», «Қибрай», «Дўрмон» совхозлари, «Октябрь» ва бошқа колхозлар азаматлари янги бедазорлар ташкил этиш топшириқларини муддатидан илгари тугалладилар.

Чорвадорлар қишлов учун 14 минг 500 тонна дағал хашак ғарамлаш учун пухта замин ҳозирлаяптилар.

И. РУСТАМОВ.
Орджоникидзе райони.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА БЕДА ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 23 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун-районлар, иккинчи стун-беда экиш плани, учинчи стун-экилган майдон, тўртинчи стун-планнинг бажарилиш проценти, бешинчи стун — шу жумладан бошқа экинларга аралаштириб экилган беда.

ОРЖОНИКИДЗЕ	850	850	100,0	820
Урта Чирчиқ	1700	1419	83,5	1272
Янгийўл	2000	1563	78,2	1451
Бекобод	1660	1281	77,2	1281
Оққўрғон	2400	1730	72,0	1526
Бўка	1700	1182	69,5	1152
Бўстонлиқ	390	264	67,7	133
Калинин	850	425	50,0	425
Юқори Чирчиқ	1450	599	41,3	156
Область бўйича:	13000	9313	71,6	8216

ТЕЖАМКОРЛИК — КОММУНИСТИК ХИСЛАТ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

№ 80

ФИРМА ИҚТИСОДЧИЛАРИ

Конвейердан тизилиб чиқаётган костюмларга қараб, кишининг ҳаваси келади. Ҳаммаси ихчам ва кўркам. Машиналар овози бир зум тинмайди. Чеварларнинг қўли-қўлига тегмайди. Навбатма-навбат тайёр бўлаётган маҳсулот аста тизилиб чиқаверади.

Фирма аҳли эл қатори тўрт ойлик топшириқни 22 апрелгача бажаришга бел боғлаган. Дастлабки икки ойлик план барвақт якунланди. Бугун-эрта март ойи учун белгиланган вазифа ҳам тўла адо этилади.

— Ҳозир фақат тез ишлаш билан кифояланадиган замон эмас,— дейди фирма халқ контроли группасининг раиси Анна Николаевна Крюкова.— Шошиб-пишиб тайёрланган маҳсулотинг эл дидига ёқмай, магазинларда уюлиб ётса — бундан ёмони йўқ. Шунинг учун ҳам чеварларимиз сон ва сифат учун баравар курашишяпти. Айни пайтда хом ашё ва материаллардан тежаб-тергаб фойдаланишга ҳам эътибор беришяпти.

Суръат, сифат, тежамкорлик... Уччала талаб ҳам бир хил жаранглайди. Назоратчилар ҳар бир рейдда бу талаблар корхонада қандай бажарилаётганлигини алоҳида текширишади. Яқинда улар 3-цех участкаларини текширувдан ўтказишди.

Ҳар иккала текширув ҳам яхши натижалар берди. Ишчилар масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Айрим кўз илғамас нуқсонлар ўша жойнинг ўзида бартараф этилди. Иш давомида кўплаб хом ашё тежаб қолинаётганини кўриб назоратчилар мамнун бўлишди. Корхона коллективи 11 апрель куни фақат тежалган хом ашё ва материаллардан маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз берган.

Тежамкорлик учун кураш корхонада анча олдин бошланган. Ўтган йили бу соҳа бўйича махсус комиссия иш олиб борди. Кўрик давомида 451 киши қатнашиб, улардан иқтисодий тежамкорликка қаратилган кўплаб таклифлар тушди. Бу таклифларнинг 103 таси ишлаб чиқаришга жорий этиш учун танлаб олинди. Агарда улар тўла жорий этилса, корхона йилига 216 минг сўмлик соф фойда кўрар экан. Ҳозирча таклифларнинг 81 таси ишга солинди. Бундан 168 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилмоқда.

Назоратчилар ишлаб чиқариш новаторлари билан ҳамкорликда ишлаб чиқаришни тўла автоматлаштириш ва механизациялаш йўли билан ҳам қўшимча сарфиётларнинг олдини олишга уринмоқдалар. Ўтган қисқа давр ичида янги технологик жараёнларнинг йўлга қўйилганлиги ва серунум агрегатларнинг ишга туширилганлиги учун ҳам 30 кишини бошқа участкаларга ўтказиш имкони туғилди. Пировардида маош фондидан 34,6 минг сўм тежаб қолинди. Маъмурий бошқариш аппаратидан эса 8 киши бевосита ишлаб чиқаришга жалб этилиб, 9 минг сўмлик фойда кўрилди.

«Юлдуз» тикувчилик фирмаси халқ контроли группасига салкам 100 киши аъзодир. 11 та пост группа ишини янада жонлантиришда ва рейдлар самарадорлигини оширишда яқиндан ёрдам беряпти. Группа аъзолари орасида новатор ишчилар ҳам, инженер-техник ходимлар ҳам, янгиликка ихлос қўйган рационализатор ва ихтирочилар ҳам бор. Улар қўли билан яратилаётган серунум ускуналар, жорий этилаётган технологик жараёнлар ҳар жиҳатдан корхонага катта фойда келтиряпти.

Назоратчилардан З. Горбунова, А. Гончарова, Л. Ҳасанова, Л. Романова ўртоқлар костюмлар ёқасини ўтқазишда янгича технологик жараённи таклиф этиб, фирмага 19,5 минг сўмлик фойда келтиришди. В. Павловская ва Р. Куличенко таклифларини амалга ошириш билан йил давомида 11 минг сўмлик хом ашё тежаб қолинмоқда. В. Петросянц, М. Хайрулов каби жонкуярлар эса полистиролдан ғалтаклар тайёрлаш технологиясини йўлга қўйдилар. Бу усул 10 минг сўмлик металлни тежаяпти.

Назоратчилар хом ашё ва материаллардан ишнинг кўзини билган ҳолда фойдаланишнинг турли хил йўлларини изламоқдалар. Бу соҳада ўтказилаётган кўриклар айниқса қўл келаяпти. Рационализатор ва ихтирочилар кўрик давомида хом ашё ва материалларни тежаб қолишга қаратилган 46 та таклиф билан чиқдилар. Бу таклифлар 160 минг сўмлик самара берди. Чеварлар ҳам ишга ижодий ёндошиб, бир йил ичида 16 минг квадрат метр устки газмол, 18 минг квадрат метр астарлик материал, 20 минг сўмлик ип, 53 минг сўмлик фурнитураларни тежаб қолдилар.

Фирма коллективи бу йил улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилаяпти. Йил давомида 33 миллион 100 минг сўмлик товар маҳсулоти тайёрланиши ва реализация қилиниши керак. Кўплаб хом ашё ва материални тежаб қолиш кўзда тутилган. Чеварлар шу мақсад сари интилиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Хатига жавобан ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланиш ва тежамкорлик режимини кучайтириш тадбирларини кўрмоқдалар. Бу соҳада айниқса назоратчилар бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Тежамкорлик бўйича бошланган мусобақа фирма бўйлаб кенг қулоч ёзмоқда.

Ж. НОСИРОВ.

ТИЙИНЛАР ҲАМ ҲИСОБДА БЎЛСИН

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ҳамда халқ хўжалигида тежамкорлик режимини кучайтириш тўғрисидаги Хати халқ назоратчилари олдига катта вазифалар қўяди.

Районимиз назоратчилари бундан олдинги йилларда ҳам тежамкорликка ва моддий маблағлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланишга алоҳида эътибор бериб келганлар. Бундан буён ҳам тежамкорлик бизнинг шиоримиз бўлиб қолади.

Ўтган йили жамоатчилар кучи билан пахтанинг пунктларда қандай сақланаётганлиги, хўжаликларда социалистик мулкни асраш қай аҳволда эканлиги билан танишдик. Шуниси қувончлики, пахта пунктларида, айниқса, уруғлик пахтани сақлаш аъло даражада экан. Йиғиб олинган ҳосилнинг ҳаммаси усти берк жойларда сақланаяпти. Лекин, колхоз ва совхозларда бу соҳада бир қатор камчиликлар борлиги очиб ташланди.

«Ленинобод» колхозида моддий маблағларга жавобгар кишилар устидан назорат бироз бўшашиб кетган, камоматлар содир бўлган. Текширувдан сўнг колхоз омбор мудири Деҳқоновдан 1209 сўм, кассир Эровдан 207 сўм ундириб олинди. Калинин номли колхоз фермаси ходимлари Холтоев ва Пўлатов ўртоқлар ҳам турли хил йўллар билан 660 сўмлик хўжалик мулкини йўқ қилиб юборганликлари маълум бўлди. Улар бу қилмишлари учун кўпчилик олдида изза қилинди ва кўрилган зиён ундириб олинди.

«Юқори Чирчиқ» совхозининг собиқ бухгалтери С. Ким ҳам нафс балосига гирифтор бўлганлиги учун эл-юрт эътиборидан қолди. У қалбаки ведомостлар тузиб, давлатнинг 1141 сўм пулини ўз жиғилдонига уриб юборган эди. Назоратчилар қинғир ишнинг қийиғини тез орада топиб, органларга маълум қилдилар.

Кўпгина хўжаликларнинг ишчи ва хизматчилари ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириб, эл бойлигига-бойлик қўшмоқдалар. Район маҳаллий саноат комбинатини бунга мисол қилиб келтириш мумкин. Эрмат Абдумуротов бошлиқ комбинат халқ контроли группаси тез-тез цехларда бўлиб ишнинг боришини кузатадилар. Камчиликларни аниқласалар, ўша жойнинг ўзида бартараф қиладилар. Корхонада ишлаб чиқариш топшириқлари ойма-ой ортиғи билан адо этиб келинмоқда. Ўтган йили маҳсулот реализацияси плани 107,7 процент бажарилди. Ҳар бир сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқаришга сарфланган маблағ 0,5 тийинга камайди.

Район назоратчилари олиб бораётган ишлар кўлами кенг. Қиш ойларида район хўжаликларида техника қандай сақланаётганлигини текширдик. Бундай текширув «Политотдел», «Коммуна» колхозлари, «Юқори Чирчиқ» совхози каби 6 та хўжаликда ўтказилди. Назоратчиларга кўпгина техника воситалари яхши сақланаётганлиги билан бир қаторда айрим агрегат ва машиналар очиқ ҳавода қолиб, ишдан чиқиб қолаётганлиги ҳам маълум бўлди. «Политотдел» колхозида «ПХН—1,2» маркали 9 та подборщикларнинг резина қисмлари ишдан чиққан. Пировардида 194 сўмлик зиён кўрилган. «ПТС—3—766» маркали тележка эса қиши билан далада қолиб кетган. Бунинг учун колхоз 307 сўмлик зиён кўрган. «Коммуна» колхозида эса дон комбайнлари, «С—80» маркали тракторлар очиқ ҳавода қолиб, ноёб қисмлари фойдаланишга яроқсиз бўлиб қолган.

Текширув натижалари район халқ контроли комитетида муҳокама қилиниб, давлат мулкини ҳавога совураётган кишилар жазоланди. Ҳозир ҳамма участкалардаги мавжуд техника тўла ремонтдан чиқарилиб, экиш кампаниясига шай қилиб қўйилди.

Р. ДОВУТБЕКОВ,
Юқори Чирчиқ район халқ контроли комитетининг аъзоси.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

УРУҒНИНГ САРАСИ — ҲОСИЛНИНГ БАРАКАСИ

Февраль ойи охирларида бўлиб ўтган область халқ контроли комитетининг йиғилишида Тошкент, Чиноз пахта заводлари ишидаги қатор камчиликлар очиб ташланган эди.

Халқ назоратчилари бу заводларда уруғлик чигитни тайёрлашда технология режимига риоя қилинаётганлиги, натижада 3, 4-репродукциядаги чигитлар аралаштириб юборилаётганлигини айтиб, айбдорларни қаттиқ уялтирган эдилар.

Йиғилишда шунингдек, Тошкент пахта заводи раҳбарлари Усмонов ва Хожиев ўртоқларнинг масъулиятсизлиги билан стандарт бўлмаган уруғлик чигитлар тайёрланганлиги, бундай камчилик ўтган йили ҳам рўй берганлиги қаттиқ танқид қилинган эди.

Кўклам экиш кампанияси яқинлашиб келаётганлиги туфайли бу камчиликларни тезда бартараф этиш ва пахта тозалаш заводларида сифатли уруғлик чигит тайёрлаш колхоз-совхозларга ўз вақтида етказиб бериш тадбирлари кўрилган эди.

— Халқ назоратчилари томонидан қилинган танқиддан тўғри хулоса чиқариб олдик, — дейди область пахта тайёрлаш трести бошқарувчиси ўртоқ Отаметов, — завод директорлари ва бош инженерларга нисбатан талабчанлик кучайтирилди. Уруғлик чигитни қайта ишлашда технология режимларига қатъий амал қилинмоқда. Шунингдек уруғлик чигитни сақлаш ва уни хўжаликларга ўз вақтида етказиб бериш соҳасида ҳам янги-янги тадбирлар амалга оширилди.

Биз ўз ишимизни ҳар томонлама яхшилаш учун бошқа тадбирларни ҳам кўрмоқдамиз. Уруғнинг сараси — ҳосилнинг баракаси. Трестимиз коллективи ва пахта тозалаш заводлари ана шунга амал қилиб иш олиб бормоқдалар.

КЎЗБЎЯМАЧИЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ

Йўқни йўндириб бўладими? «Узсельспецстрой» тресты раҳбарлари бу саволга ҳа, албатта, деб жавоб берадилар. Бунинг боиси бор. Ўтган йили трест раҳбарлари бажарилмаган ишни бажарилди деб кўрсатиш, кўзбўямачилик қилиш ҳолларига бир мунча чек қўйган эдилар. Лекин камчилик давом этмоқда. Натижада қурилиш объектларида ишлар ўлда-жўлда бўлиб қолмоқда. Трестга қарашли кўчма механизациялаштирилган колонналар ўз ишларига сидқидилдан муносабатда бўлмаётирлар. Хусусан 23—24 кўчма механизациялаштирилган колонналарнинг иши қониқарсиз бўлмоқда. Улар томонидан Калинин районидаги Охунбобоев номли ва «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозларида, сабзавотчилик илмий-текшириш институтида қурилган теплица хўжаликлари сифати талабга жавоб бермайди. Бу теплицаларни қуришда кўзбўямачиликка йўл қўйилди. Анчагина бажарилмаган ишлар бажарилди, деб ахборот берилди. теплицаларнинг томини ёпиш, ойна ўрнатиш, жиҳозлаш, пол қилиш ва пардозлаш сингари ишларида яққол кўриниб турибди.

Трестга қарашли 33 кўчма механизациялаштирилган колонна фаолиятида ҳам ана шундай жиддий камчиликлар борлиги аён бўлиб қолди.

Область халқ контроли комитетининг йиғилишида бу масала муҳокама қилинди. Трестнинг собиқ бошқарувчиси Аъзамов ва бош инженери Смилянскийларга қаттиқ жазо бериш лозим эди. Бироқ Ўзбекистон ССР Қишлоқ Қурилиши министрлиги томонидан уларга чора кўрилиб, пул жаримаси солинганлиги ҳисобга олиниб, огоҳлантириш билан чекланилди.

«Узсельспецстрой» трестига янгидан бошқарувчи қилиб тайинланган Утенов сўзга чиқиб ҳозирги пайтда қурилиш-монтаж ишларида бажарилмаган ишларини бажарилди деб кўзбўямачилик қилиш ҳолларига қатъий чек қўйиш учун зарур тадбирлар кўрилаётганлигини айтди.

БИР ТАКЛИФ ҚИЙМАТИ

Халқ назоратчилари камчиликларга муросасизлик билан кураш олиб бориш билан бирга тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатида ҳам актив қатнашмоқдалар.

Тошкент область кооперация савдоси бошқармасининг фаолиятини ўрганиш шуни кўрсатдики, мазкур бошқарма область матлубот жамияти системасида ортиқча бўлиб қолган, у кўп ҳолларда воситачилик ролини бажаради. Бу бошқарманинг Тошкентдаги бевосита Тошкент шаҳар кооператив савдоси бошқармасига бўйсунувчи савдо тармоқларидан ташқари Ангрен шаҳрида фақат биттагина магазин ва унинг Оҳангаронда филиали бор. Бу магазин ва филиаллар ҳам қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан эмас, саноат йўли билан тайёрланган озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қиладилар.

Область кооператив савдоси бошқармаси саккиз ходимининг бир йиллик иш ҳақи 15 минг сўмни ташкил этади.

Область халқ контроли комитети мажлисида бу масала муҳокама қилинди ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Советининг 1969 йил 13 октябрдаги Бошқарув аппаратини такомиллаштириш ва арзонлаштириш тадбирлари тўғрисидаги қарорига мувофиқ Тошкент область матлубот жамияти правлениесига область кооператив савдоси бошқармасини тугатиш масаласини кўриб чиқиш топширилди.

ЁҚИЛҒИНИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ

Баҳорнинг бир куни йилга татийди. Наҳотки, буни Алибой Йўлдошев бошчилиқ қилаётган бригада аъзолари яхши тушунишмаса?! Нега бу бригадада дала ишлари сусайиб қолди.

Халқ назоратчиларидан 3—4 кишини бу масалани аниқлаш учун ўша бригадага юбордик. Улар бригадир билан учрашдилар, колхозчилар билан суҳбатлашдилар. Маълум бўлишича, 5—6 та трактор бекор туриб қолибди.

— Нега, запас қисмлар етишмайдими? — деб суриштиришди назоратчилар.

— Ёқилғи тамом бўлди, — деб жавоб берди бригадир.

Бу жавоб назоратчиларни таажубга солиб қўйди. Ахир бригада икки-уч ҳафтага етарли ёқилғи нормасини олган эди-ку!

Назоратчилар ҳар бир тракторчининг иш фаолияти билан танишадилар. Ёқилғи қандай сарф қилинаётганлиги билан қизиқдилар. Натижада бу ерда исрофгарчиликка йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Бир трактор кунига 5—6 килограмм ўрнига 25—30 килограмм ёқилғи сарфлар экан.

Бунинг сабаблари бор. Тракторчилар кўп ҳолларда тартиб интизомга риоя қилмайдилар. Баъзан тракторчининг бепарволиги натижасида мотор ўчириб қўйилмайди. Натижада ёқилғи бир-бир ярим соат бекорга сарфланади.

Халқ назоратчилари бошқа бригадаларда ҳам ёқилғидан фойдаланиш қандай йўлга қўйилганлигига оид фактларни тўплаб, кенгайтирилган йиғилиш ўтказдилар. Бу йиғилишда ёқилғидан фойдаланиш соҳасидаги камчиликлар очиб ташланди. Айбдорлар қаттиқ уялтирилди. Ҳар бир бригадада ёқилғидан тежаб-тергаб фойдаланишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Ана шундан буён ҳали унча кўп вақт ўтгани йўқ. Колхозимиздаги барча бригадаларда кўкламги экишга тайёргарлик ишлари қизитиб юборилган. Тракторчилар ер текислашда ғайрат кўрсатмоқдалар. Экин майдонлари бурчаклар, йўл чеккалари ҳисобига кенгайтирилаётир. Бу ишда назоратчиларнинг кўмаги баракали бўлмоқда. А. Бўрибоев, М. Зоирова, Х. Жўраев, Г. Дадабоев каби халқ назоратчиларимиз айниқса, хушёрлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Бу йил колхозимиз бўйича ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил кўтариш учун кураш кетмоқда. Ҳозирги тайёргарлик ишларининг ҳаммаси ана шу юксак мажбуриятни шараф билан бажаришга қаратилгандир.

А. НОСИРХЎЖАЕВ,
Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхози халқ контроли группасининг раиси.

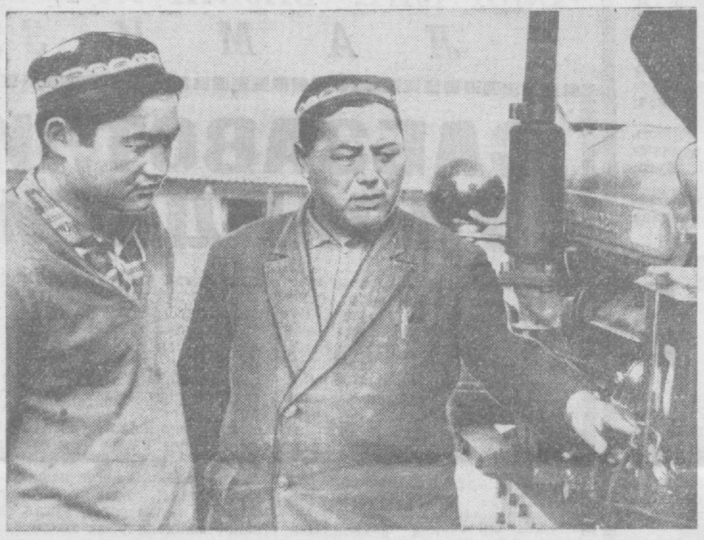

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз механизаторлари юбилей йили экиш кампаниясини ҳар жиҳатдан шай ҳолда кутиб олмоқдалар. Улар техника ремонтини биринчилар қатори тамомлаб қўйишган. Техникани тез ва соз ремонтдан чиқаришга колхоз назоратчилари алоҳида жон койитишди. 37 чопиқ, 17 ҳайдов тракторлари, 16 та сеялка ва бороналаш агрегатлари фойдаланишга тайёр. Суратда: колхоз бош инженери Меливой Қодиров (ўнгда) билан звено бошлиғи Муҳиддин Бухорбоев ўртоқлар техника ремонти сифатини яна бир бор текшириб кўрмоқдалар.

В. Литвинов фотоси.

КАТТА РЕЗЕРВЛАР

Назоратчилар «Текстильщик» ёрдамчи хўжалиги далаларини эринмай айланиб чиққач, актта шундай деб ёзиб қўйишди: «Калинин район халқ контроли комитетининг қишлоқ хўжалик бўлими активлари мазкур хўжаликда бўлиб, ерлардан оқилона фойдаланилмаётгани, 35 гектардан зиёд ер захтортиб, қамиш босиб ётганини аниқлашди. Текшириш натижаларини район халқ контроли комитетига ҳавола қиламиз».

Активлар шу билан қаноатланмай, райондаги бошқа ёрдамчи хўжаликларда суғориладиган ерлардан фойдаланишнинг аҳволини ҳам текшириб чиқишди. Бу рейдлардан сўнг 100 гектарга яқин экин майдони оборотга киритилди.

— Назоратчиларимизнинг экин майдонларидан унумли фойдаланиш масаласи билан жиддий шуғулланаётганликлари бежиз эмас,— дейди Калинин район халқ контроли комитетининг раиси Д. Айтқулов.— Кейинги йилларда Тошкент қурилишлари эҳтиёжи учун 4750 гектар суғориладиган ер ажратиб берилди. Биз буни қўшимча ер очиш, кичик майдонларни йириклаштириш, мелиорация ишларини кучайтириш, бир йилда икки ҳосил етиштириш ҳисобига қопладик. Шу туфайли ўтган йилларда сабзавот етиштириш 15—17 минг тоннага кўпайди. Назоратчилар ишлаб чиқариш резервларини тўла-тўкис ишга солиш, халқ хўжалигида тежамкорлик ва ишлаб чиқариш қувватларидан рационал фойдаланиш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун кураш жонкуярлари бўлиб қолдилар.

Генерал С. Раҳимов номли колхоз коллективи суғориладиган ерлардан мавсумда икки ҳосил олиш ташаббускори бўлиб майдонга чиқди. Назоратчи коммунистлар бу ташаббусни кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Район бўйича 286 гектар майдондаги эртаги экинлар ҳосили барвақт йиғиб олиниб такрорий экинлар — кечки карам, бодринг экилди. Оқибатда шу майдондан 4 минг тонна қўшимча сабзавот ҳосили олинди.

Район халқ контроли комитети теварагига 2100 назоратчи бирлашган. «СССРда халқ контроли органлари тўғрисидаги Низом» асосида янгидан 15 халқ контроли группаси тузилиб, назоратчилар сони 369 кишига кўпайди.

Назоратчилар эндиликда ўз ишларини КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида иқтисодий тежашни кучайтириш тўғрисида»ги Хати асосида ташкил этмоқдалар.

Хўжаликларда ҳали фойдаланилмай қолаётган резервлар беҳисоб. Район ремонт-қурилиш бошқармасида ишчи кучи етишмайди. Бироқ, бинокорлар ҳар сменада 2—3 соат вақтларини бекорга ўтказмоқдалар. Чунки, бу ерда иш илмий асосда ташкил этилмаган.

Истеъмолчиларга юборилаётган маҳсулотларнинг сифатига эътибор берилмаслиги натижасида ҳам катта зиён кўрилмоқда. «Москва» совхози Ереван умумий овқатланиш корхонасига 55,3 тонна карам жўнатган эди. Аммо маҳсулот сифати паст бўлганлиги учун фақат 2250 килограмми қабул қилинди холос. 50 тоннадан зиёд маҳсулот эса нес-нобуд бўлиб кетди. 1-«Тошкент» совхози ҳам маҳсулот сифатининг пастлиги учун рекломациялар олаяпти.

Хўжасизлик ва боқи беғамликнинг зиёни бундан ҳам катта. Фақат оборот яшикларининг ўзига бултур Охунбобоев номли колхозда 54 минг, Ильич номли колхозда 16 минг сўм сарфланган. Келес яшик базасида вагонлаб тахтачалар чириб ётибди. Буларга чек қўяйлик.

Район меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Эртаги картошка ва сабзавот экиш тугалланди. Хўжаликлар ва саноат корхоналарида резервларни ишга солиш ва ишлаб чиқаришни янги юксак суръатлар билан ривожлантириш учун умумхалқ юриши давом этаётир. Бу юришнинг бошида назоратчилар — халқ бойлигига-бойлик қўшишнинг асл жонкуярлари бормоқдалар.

Ж. САЪДУЛЛАЕВ,
халқ назоратчиси.

Раҳбарлиги «хўжа кўрсин»,
Машинани тиндирмас,
Тонгдан шомга қадар юрсин—
Бирор ишни тиндирмас.

Нонни ғамлар, кўзи тўймас,
Феъли бузуқ беғамнинг
Исрофчилик одат—қўймас,
Ур нафсига беғамнинг.

Кўрмадим деб ёлғон сўзлар
Кўриб туриб нуқсонни,
Хушёр қилиб қўйинг дўстлар—
Бу беларво инсонни...

ОЛМАЛИҚЛИКЛАР ТАШАББУСИ

Шу кунларда областимизнинг барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларида, колхоз-совхозларда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланиш ва халқ хўжалигида иқтисодий тежамкорлик режимини кучайтириш ҳақидаги мактуби кенг муҳокама қилиниб қатор тадбирлар белгиланмоқда.

Яқинда Олмалиқ шаҳар назоратчиларининг мактубни муҳокама қилишга бағишланган йиғилишлари бўлиб ўтди. Йиғилишда шаҳар халқ контроли комитетининг раиси Р. Шокировнинг доклади тингланди ва муҳокама қилинди. Йиғилиш қатнашчилари шаҳарнинг барча назоратчиларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш, ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланиш ҳамда материал ва хомашёлардан тежаб-тергаб сарфлаш учун курашга даъват этилади.

А. ФАЙЗИЕВ.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 25 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Яна бир ярим ойдан сўнг совет халқи Улуғ Ватан урушида фашист Германияси устидан қозонилган жаҳоншумул тарихий ғалабанинг 25 йиллигини нишонлайди. Қонли жангларда совет кишилари ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллигини сақлаб қолдилар, Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилдилар. Қаҳрамонона Совет Армияси Европанинг жуда кўп халқларини фашизм асоратидан халос этди.

Совет жангчисининг шонли йўли ўлмас жасоратлар билан тўла. Душман билан бўлган жангларда кўрсатган мислсиз мардлиги ва жасурлиги учун 11 мингдан ортиқ жанғчи, партизанларга Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

Уруш давридаги мукофотлар орасида 1943 йил ноябрида таъсис этилган уч даражали Шуҳрат ордени алоҳида ўрин олди. Бу орден солдат шуҳрати учун бериладиган энг олий мукофот эди. Шуҳрат орденининг бутун уч даражасини 2200 киши олди. Юксак мукофотлар Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва «Шуҳрат» орденининг тўла кавалерлари орасида талайгина ўзбекистонлик йигитлар ҳам бор.

«Тошкент ҳақиқати» редакциясида ана шу халқимизнинг содиқ фарзандларидан бир группаси билан учрашув бўлди.

Ҳозир бу кишилар тинч меҳнат билан шуғулланишади. Бири пахтакор, бири бинокор, бири ўқитувчи, бошқалари партия ёки совет ходими. Уларнинг фронт кунлари ҳақидаги, қаҳрамонлик ва мардлик ҳақидаги ҳикоялари барча совет халқига хос бўлган умумий бир фазилатни социалистик Ватан, Коммунистик партия, Лениннинг улуғ ишига чексиз садоқатни кўз олдимизда намоён қилди.

ҚАҲРАМОНЛАР ҲИКОЯСИ

ҚУРБОНОВНИНГ ИККИ НОМИ

Ниёзбошилик бу йигит урушга кўнгилли бўлиб кетган. Украина ерида кўрсатган буюк жасорати учун ҳукумат унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони Олтин юлдузини тақиб қўйди. Фронтдан ярадор бўлиб келиб, ҳаётини қайтадан бошлади. Юридик институтни, ундан сўнг эса педагогика олий ўқув юртини тамомлади. Ҳозир Ильич номли 14-мактабда директорлик қилади, 20 йилдан буён ёш авлодни тарбиялаб келади.

Қурбоновни айримлар Абдулла дейишса, айримлар Алексей деб чақиришади. Нега шундай? Ўзбек йигитни иккинчи ҳужжатларда қайд қилинаётган Алексей номини қаерда олган?

— Бу воқеа 1944 йилда бўлган эди, эслайди ўртоқ Қурбонов. — Бизнинг 92-гвардиячи дивизиямиз ҳужум операцияларини давом эттира бориб, Украинанинг Николаевка қишлоғида тўхтаб қолди. Фашистлар бу ерда кучли мудофаа истеҳкоми қуришган эди. Мен дивизиянинг разведкачиси эдим. Бизга топшириқ беришди. Душман офицерини ёки бошқа бирон ҳужжатни қўлга тушириб «тил» олиб келиш лозим эди.

Биз тўрт киши душманнинг биринчи линиясидан ўтиб тўрт ёққа кетдик. Чеккароқда бир уй бор экан. Унда 60 ёшлардаги аёлдан бошқа ҳеч ким йўқ экан.

— Фашистлар қаёқда? — сўрадим ундан. Аёл жавоб бериш ўрнига мени қарғаб кетди. Маълум бўлишича, кийимимдан у мени ҳам немис деб ўйлаган ва ҳалок бўлган болалари учун мендан аламини олаётган экан. Катта изтиробда қолган бу хотиннинг 6 боласи бўлган. Улардан бири партизан отрядларига қўшилиб кетган. Тўрт фарзанди, уч келинини одамхўр фашистлар отиб ташлаган, кенжатойини қудуққа ташлаб юборган экан.

Кампир мақсадимни тушунгандан сўнг, мени дарахтлар орасидаги бир пана жойга олиб келди. Бу ердан чорраха йўл яхши кузатилади. Чорраханинг ҳар томонида биттадан қоровул тураркан. Уларнинг қай вақтда алмашинишини, қайси соқчи қаерда туришини аниқлаш керак эди. Уч кун пойладим ва тўртинчи куни режани амалга оширдим. Қоқ ярим кечада мудраб соқчиликка келаётган гитлерчини найза билан уриб ағдардим. Кийимини кийиб олиб, фашистлар жойлашган уйга кирдим. Йўлакда папирос чекиб турган соқчини эпчиллик билан гумдон қилдим. Ичкаридаги фашист офицери мени кўриб нима қилишини билмай қолди. Уни ҳам саранжом қилиб, орденлари, погонларини юлиб, гардероб ичидан планшетни ҳам олдим.

Қисмимизга етиб олишга бир километр қолганда орқамда қаттиқ тревога кўтарилди. Итлар тинимсиз акиллар, ҳамма ёқни ваҳима босиб кетган эди.

...Дивизия командири олдида армия қўмондони генерал Н. Ф. Ватутин бор экан. Командир билан қўмондон мен олиб келган планшетдан хурсанд бўлиб кетишди. Чунки унда душман дивизиясининг қаерга жойлашгани, ҳаракат йўналиши бор экан.

— Иш деган мана бундай бўпти! — елкамга қоқиб эркалади қўмондон ва «Александр Невскийни биласанми?» деб менга мурожаат қилди.

— Биламан!

— Ана шу тарихий қаҳрамондек бўл, ўғлим! Бундан буён сени Алексей деб атаймиз. Бу ном мендан сенга эсдалик бўлиб қолсин!...

Шу-шу мени қуролдошлар «Алексей» деб чақиришарди.

2 кундан кейин армиямиз қишлоқни озод қилди.

Менга кўмаклашган кампир подвалда тирик қолган экан. У дивизия командирига душман соқчилари билан қандай олишганимни айтиб берди.

Эртасига шахсий состав сафга тизилганда мени Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига, кампирни эса «Қизил Байроқ» орденига тавсия этишганини маълум қилишди.

...Ўртоқ Қурбоновга Олтин Юлдуз кейинроқ топширилди. Негаки уни ҳалок бўлди деб ҳисоблашган. Бу гапнинг тагида жон бор эди: душманнинг «Тигр» танки окопда ётган жангчининг устидан ўтиб, уни тупроқ остида қолдирган эди. Ярадор бўлган Қурбонов кейин госпиталларда даволаниб қишлоғига қайтиб келди. Ўзбек қишлоғида эса Абдулла қаёқда-ю, Алексей деган йигит қаёқда деб унинг қаҳрамонлигига гумонсираб юришди.

Ёз ўтиб, куз келганда ҳақиқат тикланди. Узоқ текширувлардан сўнг Алексей Абдураҳмонович Қурбонов Ниёзбошдаги колхознинг оддий секретари бўлиб чиқди. Қаҳрамонга мукофот топширилган кун бутун қишлоқда катта тантана бўлди.

45 ФАШИСТГА ҚАРШИ

ИККИ ҚАҲРАМОН

Мўмин Каримов билан Гарафутдин Салоҳиддинов жанговар орден ва медалларининг ҳаммасини тақаман дейишса, кўкракларига сиғмайди, ўзбек ва татар фарзанди бир армияда, 1-Украина фронтининг П. С. Рибалко қўмондонлигидаги армиясида жанг қилиб, душманни қувиб Берлингача борди. Мўмин Каримов разведкачи сифатида донг таратди. Гарафутдин Салоҳиддинов зенитчи бўлиб душман самолётларини қийратди. Жанг майдонида мислсиз жасорат кўрсатган йигитларнинг бири урушдан қайтиб пахтакор, иккинчиси бинокор бўлди. Мўмин акани бутун Янгийўл районида ҳалол меҳнати учун иззат-ҳурмат қилишса, Гарафутдин ака пойтахтдаги Фрунзе район қурилиш материаллари комбинатида илғор ғишт терувчи сифатида эътибор қозонди.

— Фашист она-Ватанимизга ҳиёнаткорона ҳужум қилган вақтда мен чегарада эдим,— эслайди Мўмин ака.— Ҳар бир қишлоқ ва шаҳар учун қаттиқ туриб курашдик. Белоруссиянинг Гомель, Минск, Регачов шаҳарлари учун бўлган жангларда актив қатнашдим. Москва яқинидаги Сухиничи шаҳрида бўлган жангда оғир яраланиб, госпиталга тушдим. Даволаниб яна фронтга бордим. Бу сафар Сталинграднинг шимолида машҳур 62-армия составида разведкачи бўлиб жангга кирдим.

Иккинчи марта ярадор бўлган йигит урушни яна вақтинча тўхтатишга мажбур бўлди. Сўнг 1-Украина фронти жангчилари билан душманни Берлингача қувиб борди.

Танк армиясининг бригада разведкачиси Мўмин Каримов Украина пойтахти Киевни озод қилиш ва Днепр дарёсидан кечиб ўтишда кўрсатган жасорати учун 3-даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланди. 1945 йил баҳорида эса Шуҳрат орденининг тўла кавалери бўлди.

— Висла дарёсидан қандай ўтганимиз кўз олдимда турипти,— дейди собиқ разведкачи.— Биз 12-12 кишидан бўлиб, 3 группага бўлиниб, тунда «тил» олиб келишга жўнадик. Бизнинг маълумотларимиз дарёдан омон-эсон ўтиб олишга ёрдам берди. Қирғоқда қақшатғич жанг бўлди. Бу жангда мен фашистларнинг иккита «тигри»ни танкка қарши граната билан ёндириб юбордим. Бу қаҳрамонлигим туфайли мени фахрли мукофот билан тақдирлаганликлари ҳақида ҳукуматимизнинг Фармони чиқди. Сўнгра Берлинни олишда, Прагани озод қилишда қатнашганим учун, Ғалаба учун медаллари билан мукофотландим, Олий Бош қўмондон номидан 32 та ташаккурнома олдим.

Менга уруш йўлларида кўп юришга тўғри келди. Қаерда бўлмайин солдатларимизнинг жонажон Ватанимиз учун фидокорлик билан жанг қилаётганликларини кузатардим. Чорак аср ўтган бўлса ҳам, жасур разведкачи дўстларим Рол Долидович, Николай Бобоев, Виктор Кармановскийларнинг қаҳрамонлиги ҳеч кўз олдимдан кетмайди. Уларнинг уччалови ҳам Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлишган. Улар билан ҳамон алоқа қилиб, кўришиб турамиз. Мен Долидович ва Бобоевни кўргани Новосибирскка бораман, улар эса меҳмон бўлиб бизникига келишади. Айниқса, ажойиб тожик йигити старший сержант Ҳаитовнинг жасоратига қойил қолардик. Ёш бўлса ҳам ғоятда тадбиркор эди. Шунинг учун бўлса керак унга ҳатто полк командирлигини ҳам ишониб топширишган. Урушдан 11 та жанговар орден олиб қайтган. Офицер бўлмаса-да, Александр Невский, Кутузов орденларига сазовор бўлган. Яқинда фронтчи дўстим меникида меҳмон бўлди. Душанбадан Тошкентга пахта териш машиналарини олиб кетиш учун келган экан.

Мўмин Каримовдек уччала Шуҳрат орденининг кавалери бўлган Гарафутдин Салоҳиддиновнинг жанговар йўли ҳам қаҳрамонликларга тўла. Кўринишдан нозиккина бу йигитнинг шунчалик довюраклигига дафъатан ақлинг бовар келмайди. Одер дарёсидан ўтиб, душманнинг уясига яқинлашиб қолгандаги бир воқеа унинг сира ёдидан ўчмайди.

— Ўрмонда қолган душман группировкаси бизникиларга қарши ўқ узарди. Мен ва шофёр иккимиз уларнинг адабини беришга аҳд қилдик. Машинани панага қўйиб, четда пулемёт билан кутиб ётдик. Фашистлар ротаси биз томонга келаверди.

— От!— деди шеригим.

— Сабр қил, яқинроқ келишсин.

— Улар жуда кўп-ку, бизни омон қўйишмайди.

—Қўрқма, улар бизни кўришмаяпти.

Фурсатни пойлаб тўсатдан ўт очдик. Зарбани кутмаган фашистлар довдираб қолишди. Кўплари орқага тумтарақай қоча бошлади. Уларни пулемёт билан териб ташладик. Нима қилишини билмай турганлари эса кўз олдимизда қуролларини ташлаб қўлларини кўтаришди. Шу тарзда иккимиз 45 фашистни олдимизга солиб қисмга олиб келдик. Бир яшик граната, талайгина тўппонча ва бошқа қуроллар ҳам ўлжа олинди...

Бу жангдан сўнг менга 1-даражали Шуҳрат ордени, Городнюкка Қизил Юлдуз ордени берилди.

ҚИРҒОҚДАГИ ЖАНГ

Навбатдаги сўз олган қаҳрамонларнинг иккалови ҳам командир. Бири взводга, иккинчиси ротага бош бўлган. Иккови ҳам жонни тикиб дарёдан кечган. Сандусмон Қосимхўжаев Днепр қирғоғида, Рем Абзалов Дунай соҳилида жасорат кўрсатди.

Қаҳрамонларнинг биринчиси ҳозир Юқори Чирчиқ районидаги Оқовул қишлоқ Совети раисининг муовини, запасдаги старший сержант. Иккинчиси тошкентлиқ инженер, запасдаги офицер.

Янгибозорлик Сандусмон Қосимхўжаев ўзбек йигитлари орасида биринчилар қатори Совет Иттифоқи Қаҳрамони номига сазовор бўлганлардан. У Финляндия урушида қатнашибоқ юксак жанговар фазилатларини намойиш этган эди. Бу урушда алоҳида намуна кўрсатганлиги учун пул мукофоти билан тақдирланди. Улуғ Ватан уруши бошланганда эса, кўнгилли бўлиб яна Ватан ҳимоясига отланди.

— Олтин Юлдузни қаерда олгансиз?— сўраймиз меҳмондан.

— Москвада, СССР Олий Совети Президиумининг раиси М. И. Калинин ўз қўли билан топширган.

— Сизни юксак унвонга сазовор этган ўша жасорат тафсилотлари ёдингиздами?

— У кунни сира ҳам унутмайман, — ҳикоясини бошлайди Сандусмон ака. — Днепр соҳилида бир ой ҳимояда ётдик. Фашистлар дарёнинг у қирғоғида мустаҳкамланиб олган эдилар. Кечаси соат 24 да полк командири мени ўз ертўласига чақириб олди. Олдимга картани ёзиб, вазифани тушунтирди. Дарёдан кечиб ўтгач, дарахтнинг устига чиқиб байроқни қадаш лозим эди.

Кечаси соат 3 да взводим билан сувдан кеча бошладим. Қор тинмай ёғар, муздек сув баданни ачитарди. Душман бизни сезди шекилли, устимиздан ўт ёғдира бошлади. Йигитлар сувга шўнғир, орқага қайтмас эди.

Амаллаб қирғоққа чиқиб олдик. 200 метрча юргач белгиланган дарахтга дуч келдик. Унга тирмашдим. Совуқ эмасми, дарахтнинг шохлари чирс-чирс синарди. Шарпани билиб фашистлар ракета отди. Лекин дарахтни маҳкам қучоқлаганча қимир этмай турардим. Ниҳоят, душманнинг мудофаа чизиғи қаердан ўтганлигини топдим. Энди ана шу мудофаани ёриб ўтиш керак. Тонг ёришиб қолиб, хавф ошиб бормоқда эди.

Меш устига ётиб олган жангчиларимиз биз кўрсатган жойдан дарёни кеча бошлашди. Бу орада олдинги линиядаги душман менинг взводимга қарши ҳужум бошлади. Жангда 70 фашистдан 42 тасини асир олиб, қолганини «жаҳаннам» га юбордик. Биз 4 киши қолдик. Лекин қисм олдида турган вазифа муваффақиятли адо этилди. Жангда ярадор бўлганимдан сўнг мени Москвага, госпиталга жўнатишди...

Рота командири Рем Абзаловга эса қаҳрамонлик Олтин юлдузи жанг майдонининг ўзида топширилган. Ўртоқ Абзалов қардош Венгрия тупроғини фашистлардан тозалашда алоҳида намуна кўрсатди. Унинг ротаси қисмдаги энг ном чиқарган рота эди.

— 1944 йилнинг қишида, — эслайди Рем Абзалович,— Дунайнинг нариги ёғига ўтиш ҳақида буйруқ олдик. Душман қирғоқнинг ҳаммасини миналаштирган эди. Ёмғир ёғиб миналар сув остида қолди. Биз балиқчиларнинг қайиқларида дарёнинг ўнг қирғоғига чиқиб унинг олдинги траншеяларига яқинлашдик. «Ура!» садолари остида автоматдан ўт очдик.

Фашистлар катта талафот кўрди. 150 га яқин босқинчини асир олдик. Каттагина техникаси, артиллерия ва тўпларини қўлга туширдик.

Мудофаанинг олдинги линиясини ишғол қилгач, Абзалов тонг отгунча батальоннинг дарёдан сузиб ўтиши ва плацдармни кенгайтириши учун имконият туғдирди. Рота командирининг шахсан ўзи бу жангда ёвнинг ўн бешга яқин солдатини яксон қилди ва саккизтасини асир олди.

— Шуниси қувончли эдики, — сўзини якунлайди қаҳрамон, — ротамда биронта жангчи ярадор ҳам бўлмади.

Гвардиячи старший лейтенант Рем Абзаловнинг кўксига командир «Олтин юлдуз» тақаётганда:

— Совет Иттифоқига хизмат қиламан! — деб қасамёд этди қаҳрамон.

Аҳдига содиқ қолган тошкентлик йигит яна қанча жанговар йўллардан ўтиб, Австрия пойтахтига кириб борди. 1946 йилда она шаҳрига қайтиб келди.

Уруш бошланган йилиёқ партия сафига кирган коммунист Абзалов ҳамон йигитлик ғайрати билан давлат топшириқларини сидқидилдан бажариб келмоқда.

ЛОЧИН

Жангда ҳар кимнинг ўз касби бўлган: мерган, танкчи, тўпчи, наводкачи, сапер ва ҳоказо. Запасдаги офицер Абдусаттор Эшонқуловни кузғунларга ажал ёғдирган «лочин» дейиш мумкин. У штурмчи авиация полкининг звено командири бўлган. Бу полк жасур ҳарбий авиаторлари билан машҳур эди. Полкдаги 17 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлди. Ўзбек учувчиси бу фахрли унвон билан бирга уч марта «Қизил юлдуз» ордени, «1-даражали Ватан уруши», Қизил Байроқ орденлари, тўққизта медаль билан ҳам тақдирланди.

— Урушга 1943 йил охирларида кирганман, — дейди учувчи. — Дастлаб Белоруссиянинг Могилев, Орша, Витебск шаҳарлари устида пайдо бўлиб, душманга ҳаводан зарба берганмиз. Ҳужумга берилиб кетиб чарчоқни ҳам унутиб юборардик. Бир кун штурм самолётим билан 6 марта ҳужумга бордим. Машинанинг тез шўнғиши, ҳадеб маневр қилавериб, пастга тушиши беҳуш қилиб қўяркан кишини. Самолётни охирги ҳужумдан сўнг ерга қўндирдим-у, ўзим машинадан чиқолмай қолдим.

— Қани, тушмаймизми, — дейди ўқчи Азаматов. (Бу йигит мен билан 90 мартача бирга учган эди).

— Чарчадим, мени тинч қўй, — жавоб қилдим унга.

Докторлар келиб ёрдам бергандан сўнг кўзимни очдим.

Данциг операциясини бажаришда бир ҳафта ичида 28 марта учганман. Биз осмондан туриб душманнинг қочишига йўл қўймаганмиз.

Бу ердаги жангда ажойиб ўзбек генерали Собир Раҳимов қаҳрамонона ҳалок бўлган эди.

— Собир акамнинг қўшинларига илгари ҳам кўмаклашган эдим. Унинг дивизияси Грауденцни ишғол қилган. Мен бу шаҳар устига олти марта учиб борганман.

Эшонқуловнинг маҳорати айниқса Варшавадан 150 километрча шимолроқдаги фашистларнинг ҳарбий заводини яксон қилиш операциясида яққол намоён бўлди. 150 та штурмчи самолёт ўттиз икки группага бўлиниб осмонга кўтарилди. Группалардан бирига ўзбек лочини командир эди. Душман зенит тўпларидан ўт очиб мўлжални ҳимоя қилаётган эди, лекин группа зенит тўпларига қарши тўғри маневр ишлатиб, мўлжал устига чиқди ва шўнғиб унга атака қилди.

Бир шўнғишда Эшонқуловнинг самолёти шикаст еди. Учувчи шикастланган самолётда иккинчи марта шўнғиди, самолётни тиккасига учириб ўқ узди, паровозни ишдан чиқарди ва икки вагонни ёндириб юборди. Буйруқни аъло даражада бажариб, аэродромга қайтиб келди.

1945 йил 18 августда — Ҳарбий Ҳаво Флоти байрами куни «Правда» газетасида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони чиқди. Тўрт авиатор фахрий унвонни олганлиги маълум бўлди. Ҳамшаҳаримизга қаҳрамонлик гувоҳномасини генерал К. А. Вершининнинг ўзи топширди.

ВОЛГАДАН БЕРЛИНГАЧА

Ҳамшаҳарларимиз Солиҳ Умаров билан Ботир Бобоевнинг жанговар йўли бир-бирига ўхшаб кетади. Улар азим Волга бўйидан Берлингача душманни қувиб, жанг қилиб боришди. Иккалови ҳам тўпчилар батареясининг командири бўлган. Солиҳ ака билан Ботир ака бир кунда 1945 йил 31 май куни Совет Иттифоқи Қаҳрамони юксак унвонини олганлар.

— Ельня учун бўлган жангларни сира унутмайман, — дейди Солиҳ Умаров. Душман қўлдан бой берган шаҳарни қайтариб олиш учун куни бўйи бомба ташлади. Менинг взводим жангчилари бу қирғин урушида мардона курашдилар. 3 та тўп, иккита танкини ёндириб юбордик. Кўплар қатори мени ҳам жанговар мукофот — «Жасурлиги учун» медали билан тақдирлашди. Бизнинг 76-ўқчи дивизиямизга Ельня дивизияси номи берилди.

1943 йил партия сафига ўтдим. Мен бу вақтга келиб батареяга командир этиб тайинланган эдим. Бизнинг батареямиз Коваль шаҳрида қаттиқ жанг қилди. Қўшинларимизга партизанларнинг ёрдами катта бўлган. Бу ерда ҳаракат қилган машҳур партизан Ковпак отрядини ҳамма билади.

Белоруссиядан сўнг уруш ҳаракатлари Польша тупроғига кўчди. Қардош поляк халқини озод қилиб Германияга кириб бордик.

Шуни айтиш керакки, ўзбек йигитининг батареяси Берлинни штурм қилишда актив қатнашди. Бу батарея артиллериячилар ичида биринчилар қатори душман уясига кириб борган эди.

Берлин олинган кун кечқурун полк командири янги топшириқ берди. Шаҳарнинг ғарб томонида қуршовда қолган ва дивизиямизнинг мудофаа линиясини ёриб ўтишга уринаётган фашистларни яксон этиш лозим эди. Бунинг учун шаҳарни айланиб ўтиш, 150 километрча йўл босиш керак. Вазифа оғир, негаки, машиналарнинг бензини тугай деб қолган эди. Солиҳ Умаров ўз солдатларига топшириқни тушунтирди. Шунда ефрейтор Григорий Архипенко тадбиркорлик кўрсатди. У бошқарган машина шаҳарни кесиб ўтиб, ориентир — шамол тегирмонининг шундоққина рўпарасидан чиқди. Шу вақт душман жангчиларимизга қарши автоматдан ота бошлади. Батареяни йўлга чиқариб қуроллардан ўзаро биргалашиб отишни ташкил этди ва қақшатғич ўқ ёғдириб, душманни қарши олди. Икки соат тўхтовсиз жанг бўлди. Фашистлар сўнгги бор «жон талвасасида» ҳаракат қилаётганлигининг сабабини қўлга тушган бир душман солдати кейин айтиб берди. Гитлерчи генерал бошлиқ душманнинг катта группаси совет кишиларининг қаттиқ қасос олажагидан қўрқиб, инглиз қўшинлари турган томонга ўтиб кетмоқчи бўлган экан. Шунинг учун фашистлар жангчилари маст ҳолда атакага ташланган экан.

Ўртоқ Умаров бошлиқ тўпчиларимиз ҳеч писанд қилмай жангни давом эттира бердилар. Тўпдан тиккасиға ўқ узиб душманнинг 200 дан ортиқ солдат ва офицерини ўлдирдилар, танк, бронетранспортер ва ўқ-дори ортилган автомашиналарини ёндириб юбордилар. Бу мислсиз жангнинг охиригача капитан тўп қошидан нари кетмади, вазифалар қўйиб, ўт очишга раҳбарлик қилди. Жанг тўхташи билан танк корпусимиз икки ёқдан келиб душманнинг ҳамма қўшинларини асир олди.

Уруш ғалаба билан тугагандан сўнг Солиҳ Умаров тинч ҳаёт қўйнига қайтди. Шу кунларда шаҳримиздаги «Горвторсирьё» конторасига бошчилик қилади. Меҳнатда ҳам уруш йилларидаги каби фидокорлик намунасини кўрсатмоқда.

Иккинчи батарея командири Ботир Бобоев Берлинга бориш йўлида сўнгги сув тўсиғи бўлган Одер дарёсидан биринчилар қаторида жанг қилиб ўтган. Унинг батареяси кичикроқ бир плацдармга жойлашиб олиб, душман пиёда аскарлари ва танкларининг 10 марта қилган ҳужумини қайтарган. Қарийб бир батальон гитлерчини қириб ташлаган.

Ботир Давронович ҳамон Совет Армияси сафида хизмат қилиб келмоқда. У айни чоқда Улуғ Ватан уруши ветеранлари комитетининг аъзоси. Меҳмонимиз Ветеранлар Советининг шонли байрам муносабати билан белгилаган тадбирлари ҳақида гапириб берди. Ўзбекистонда Буюк Ғалабанинг 25 йиллигига қўрилаётган тайёргарлик билан таништирди.

— Ҳозирги ёшларимизни акалари ва оталарининг уруш йилларида кўрсатган мислсиз фидокорликларига содиқ қолиш, ютуқларимизнинг сабабчиси бўлган дўстлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш биз ветеранларнинг муҳим бурчимиз, — деди пировардида ўртоқ Бобоев.

* * *

Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари билан редакцияда бўлган учрашув халқимиз эришган буюк зафарнинг манбаълари тўғрисидаги, совет кишиларининг ленинчи Коммунистик партиянинг муқаддас ишига чексиз садоқати ҳақидаги ҳаяжонли ва айни чоқда самимий суҳбатга айланди. Меҳмонларимиз фурсатдан фойдаланиб, машаққатли уруш йилларида елкама-елка туриб жанг қилган қуролдош дўстларининг барчасига «Тошкент ҳақиқати» саҳифалари орқали қизғин саломларини йўллашни лозим топдилар.

С. МУСАЕВ.

Суратда: Редакцияда бўлган учрашув қатнашчилари чапдан ўнгга (биринчи қаторда): Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Р. Абзалов, Б. Бобоев, полковник С. Охунжонов, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари А. Қурбонов, А. Эшонқулов. Иккинчи қаторда: Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Солиҳ Умаров, Сандусмон Қосимхўжаев, Шуҳрат орденининг тўла кавалерлари Гарафитдин Салоҳиддинов, Мўмин Каримов.

А. Абалян фотоси.

СОЛДАТ САҲИФАСИ

№ 51

ГЎЗАЛЛИК

Топилвой аканинг эндигина кўзи илинган экан, машинанинг чўзиқ сигналидан уйғониб кетди.

Зум ўтмай дарвоза тақиллади. У гавдасига ярашмаган эпчиллик билан ўрнидан турди. Тез-тез кийинаркан, эшик томонга қараб «ҳозир!» деб қичқирди. Ташқарига чиққанида навбатчи врач «тез ёрдам» машинаси атрофида бетоқат қадамлаб юрган экан. Уни кўриб, гуноҳкорона гапирди:

— Узр... безовта қилдик.

— Тинчликми?

— Бир йигитни олиб келишди. Машина уриб кетибди.

— Жароҳати оғирми?

— Умуртқаси шикастланган.

— Ҳм-м,— Топилвой ака тун қўйнига тикилганича чуқур ўйга толди. Машина бир силтаниб йўлга тушди. Унинг кўз олдидан ҳаётидаги энг масъулиятли дақиқалар, ўзи учун ниҳоятда оғир, аммо, бемор учун умид куртакларини уйғотган дамлар ўта бошлади.

...Бу воқеа бир неча йил илгари содир бўлган. Топилвой ака операциядан чиқиб, эндигина дам олаётган эди. «Тез ёрдам» машинаси фарёд солиб келиб қолди. У замбилда ҳушсиз ётган қизни кўриб, юраги ачишиб кетди. Нари борса, ўн саккиз ёшлар чамасидаги қизнинг ранги докадек оппоқ, икки ўрим сочи замбилдан осилиб тушиб, ерни супириб келяпти. Қиз қийғоч қошларини чимириб, остки лабини қаттиқ тишлаб олганди. Топилвой ака қизнинг томир уришини эшитиб кўрди: кўп қон йўқотган, оёқлари жонсиз шалвираб ётибди. Машина орқа томондан келиб урган бўлса керак, иккала сон суяги чўрт узилиб кетган. Бу аҳволда операция қилиб бўлмайди, бемор чидаш беролмаслиги мумкин.

У қизни тинчроқ палатага ётқизишни буюриб турганида бош врач Турдиали Имомов кириб келди. Иккаласи бир муддат бир-бирига сўзсиз тикилиб қолишди.

— Хўш, нима қилмоқчисиз?— сўради Турдиали ака.

— Сиз ҳам бир текшириб кўринг. Назаримда бир-икки кун парвариш қилиш керак.

Турдиали ака ҳушсиз ётган қизнинг тепасида анчагача куйманиб юрди. Сўнг ҳамширага беморни ҳушига келтириш учун қандай чоралар қўллашни тушунтиргач, Топилвой акага юзланди.

— Операция қилсангиз бўлади, юраги яхши. Фақат қаттиқ қўрқиб кетган.

Орадан уч кун ўтгандан кейингина қизнинг аҳволи бироз яхшиланди. Аммо, энг катта хавф ҳали олдинда эди.

Одатда врачларни совуққон, ҳиссиз одамлар дейишади. Лекин бу — хотиржамлик. Шу туфайлигина одамнинг ҳаётини сақлаб қолиш мумкин. Врачлар сиртдан қарагандагина шундай совуққон кўринишади. Аслида-чи? Врачларнинг фазилати шундаки, улар ўз туйғуларини пинҳон сақлай оладилар.

...Ниҳоят беморни операция столига ётқизишди. Топилвой ака жароҳат ўрнини очганида аҳволнинг ўзи кутганидан ҳам оғир эканини тушунди. Одатда суяк синганида ёнма-ён жипслашиб, остки қисм тепага силжиб кетади. Топилвой ака суякни бир-бирига жипслаштириб, гипслаб қўйишни фойдасиз деб топди ва дарҳол синиқнинг устки қисмидаги илик орасига штип (никелланган махсус пўлат таёқча) қоқа бошлади. Ниҳоят, тери бир оз кўтарилиб қолди. Жарроҳ ўша жойдаги терини эҳтиёткорлик билан кесиб, штипни илик ичига кириб кетгунча қоқди-да, синиқнинг пастки қисмини аста суриб жипслади. Оёқни асли ҳолига келтириб қўйгандан кейингина штипни юқори қисмидан уриб, пастки илик орасига киргизди. Иккинчи оёқ ҳам худди шу тахлитда ўз ҳолига келтирилди.

Бу ҳозир тиббиётимизда кенг қўлланилаётган усул бўлиб, синиқнинг тез битиб кетишига имкон беради ҳамда уланган жойнинг силжиб кетишига йўл қўймайди. Орадан беш-олти ой ўтгач штип суғириб олинади. Бемор бемалол юриб кетади...

ЛАВҲА

...Кечки пайт касалхонага келтирилган йигитнинг исми-шарифини эслолмайди ҳам. Аммо унинг аҳволи ҳали ҳам шундоққина кўз олдида турибди.

Овда эҳтиётсиз отилган ўқ унинг юрак пардасини, ўпкасини икки жойидан шикастлаган, жигарни қоқ иккига бўлиб юборган. Жароҳат ўринларидан шариллаб қон оқиб турибди. Йигитнинг омон қолишига умид боғлаш қийин. Аммо, таваккал қилиш керак.

...Операция хонасига оғир сукунат чўккан. Фақат беморнинг гоҳи-гоҳида алаҳсираб ҳазин иҳраб қўйиши, жарроҳлик асбобларининг шиқирлашигина жимжитликни бузади.

Мана, қон сачраб турган мажруҳ юрак унинг кафтида типирчилай бошлади. Жарроҳнинг моҳир қўллари ўқ тешиб ўтган пардани эҳтиётлик билан тикиб чиқди. Ўпкани тикиш кўпга чўзилмади. Аммо, иккига бўлиниб кетган жигар уни жуда ҳам қийнаб юборди. Жарроҳнинг уринишларига қарамай, қон оқиши бир нафас ҳам тўхтамас, беморнинг аҳволи борган сари оғирлашарди. Операция иложи борича тезроқ тугатилиб, зарур дори-дармонлар берилди...

Бу гал унга мунтазир бўлиб ётган бемор нима фалокатга учрадийкин?

Машина касалхона ҳовлисига кириб тўхтади. Топилвой ака ичкарига кирди. Турдиали ака билан район поликлиникасининг бош врачи Камол Йўлдошев беморни текширишаётган экан.

— Келдингизми?— Турдиали ака кўзлари билан имлаб Топилвой акани ташқарига бошлади. Камол Йўлдошев ҳам уларга эргашди.— Дарҳол операция қилиш керак. Қаттиқ йиқилган, умуртқаси пачоқланиб кетибди.

— Ҳалокатга учраган йигит шуми — ўйчан бош чайқаб сўради Топилвой ака.

— Ҳа,— деди Камол Йўлдошев,— мен тасодифан кўриб қолдим. Аравада кетаётган экан. Орқадан машина келиб урибди. Дарров сизга одам юбордик. Рози бўлсангиз бирга операция қилайлик.

Умуртқа шикастланиши ниҳоятда хавфли. Шикастланган жойнинг пастки қисмидаги аъзолар мутлақо ишламай қолади. Бу ҳол кўпинча палажга олиб келади.

Операция бошланди... Шикастланган жойдаги умуртқа суяклари қиймаланиб кетибди. Уларни жуда ҳам эҳтиёткорлик билан олиб ташлаш керак. Салгина ҳаяжонланиш, қўлнинг беҳосдан титраб кетиши орқа миянинг безовта бўлишига, бу эса бир умрлик ногиронликка сабаб бўлиши мумкин. Жарроҳлар навбатма-навбат суяк зарраларини териб олишларди. Уларнинг шу сониядаги аҳволини ҳеч ким ҳис қилолмаса керак. Қанчалик оғир, қанчалик даҳшатли бу дақиқалар!

...Топилвой ака иккинчи қайта палатага кирганида йигит эндигина кўзини очган экан. Унинг нурсиз кўзларида жуда ҳам ожиз бир учқун йилтиллаб турарди. Бу яшаш умиди эди. Жарроҳ, ундан аҳвол сўраб, ташқарига чиқди. Қаердадир, жуда ҳам олисда хўроз чўзиб қичқирди. Уфқда ҳозиргина ўзи ҳаётини сақлаб қолган йигитнинг кўзларидагидай нурли бир учқун йилт этиб кетди.

Топилвой ака Саидов Янгийўлдаги шаҳар касалхонасида ишлайди. Қизил Байроқ ордени, «Шавкатли меҳнати учун» ва жуда кўплаб бошқа нишонлар унинг фидокорона меҳнатига берилган муносиб баҳодир.

Камтарлик ҳусн, дейдилар. Агар шундай бўлса Топилвой ака Янгийўлдаги энг гўзал одамлардан бири. Бу гўзаллик унга жуда-жуда ярашади.

Эмин УСМОНОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ФРАНЦИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЭКРАНЛАРИДА В. И. ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНГАН ФИЛЬМ

ПАРИЖ. ТАСС мухбири Ю. Бабаянц хабар беради: Миллионларча французлар «Ленин 1918 йилда» кинофильмини томоша қилдилар. Бу фильмни Франция телевидениеси кўрсатди.

Фильм кўрсатилганидан кейин телевизион минбар уюштирилди. Бунда Франция Коммунистик ва ишчилар ҳаракати ветеранлари, Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Жак Дюкло, миллат мажлисининг аъзоси Луи Валлон ва бошқалар қатнашди.

Телетомошабинлар эшиттириш қатнашчиларига бевосита телефон орқали саволлар бериш имконига эга бўлдилар.

Жак Дюкло бир қанча саволларга жавоб қайтариб, Совет ҳокимиятининг биринчи қадамлари тўғрисида, 1918 йилда Брест сулҳини тузиш билан боғланган воқеалар ҳақида ва ана шу сулҳ битими ёш Совет республикаси учун ҳаётий зарур битим бўлганлиги тўғрисида сўзлаб берди.

Жак Дюкло айтдики, Ленин таълимоти, В. И. Ленин Франциядаги ишчилар ҳаракати ва коммунистик ҳаракатга жуда катта таъсир кўрсатди. «Ленин таълимоти,— деди Ж. Дюкло, —ҳамма нарсани ўз ичига олганлиги учун замонамиздаги актуал масалаларнинг ҳар бири юзасидан ҳаракат дастури бўлиб хизмат қилади».

Шу эшиттиришнинг автори ва режиссёри Арман Жаммо ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Мен «коммунизмнинг биринчи қадамлари» деган мавзуни В. И. Лениннинг фаолиятини, ёш Совет республикаси ташкил топган пайтда Совет ҳукуматининг қилган ишларини кўрсатиб бериш мақсадида танлаб олдим. Жаҳонда биринчи социалистик давлат ташкилотчиси бўлмиш В. И. Лениннинг фаолияти, деди А. Жаммо, тарихий аҳамиятга эгадир, социалистик давлат Совет Иттифоқи учунгина эмас, балки жаҳондаги барча мамлакатлар учун ҳам муҳимдир.

Нигерия кўптармоқли саноатини яратиш учун барча ресурсларга эга. Мамлакатда беҳисоб ерости бойликлари қазиб олинмоқда, енгил ва тўқимачилик саноати ривожланмоқда. Суратда: Кадун шаҳридаги тўқимачилик фабрикасининг корпусларидан бирида.

В. Рамзес фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

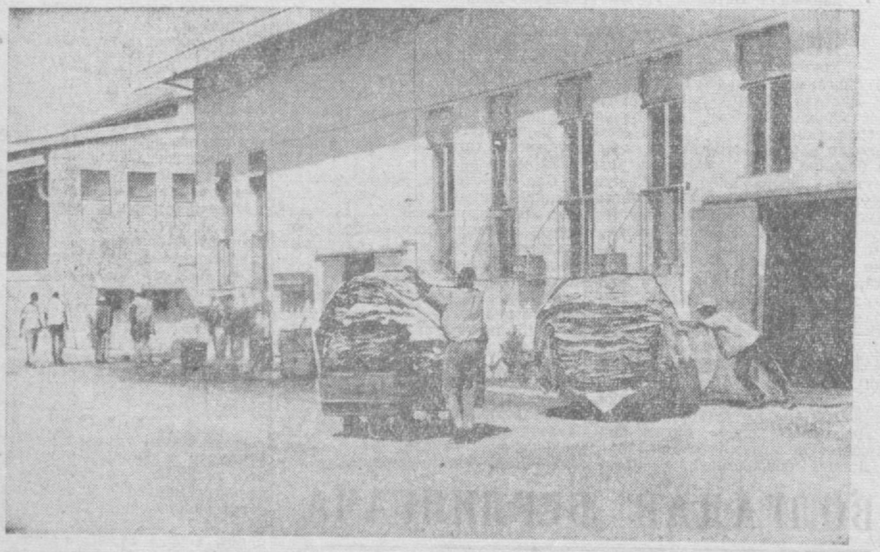

ГЕРМАНИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

БОНН. (ТАСС). Германия Компартияси правлениесининг президиуми Германия Федератив Республикаси канцлери В. Брандтнинг Германия Демократик Республикаси министрлар советининг раиси В. Штоф билан учрашувини «Фойдали ва зарур учрашув», деб ҳисоблайди. Германия Компартияси правлениесининг президиуми ўз баёнотида қуйидагиларни таъкидлайди: Эрфуртдаги учрашув Бонннинг 20 йил мобайнида ГДРни тугатиш ва уни Ғарбий Германия йирик капитали ҳукмронлигига бўйсундириш йўлида қилган уринишлари барбод бўлганлиги натижасидир.

Баёнотда айтиладики, «тинчликни ва ҳар иккала герман давлатининг ҳуқуқий тенглик асосида тинч-тотув яшашини таъминлашга каратилган қадамлар» Германия Федератив Республикаси ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматлари бошлиқлари учрашувининг асосий якуни бўлиши керак. Аммо ГФР канцлери, дейилади баёнотда, Эрфуртда бундай ҳал қилувчи қадам қўймади ва Германия Демократик Республикасини халқаро-ҳуқуқий жиҳатдан танишга унамади ва ГДР билан ГФР ўртасида тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги шартнома лойиҳаси юзасидан музокаралар олиб боришдан бош тортди. Германия Демократик Республикаси ҳукумати бундан уч ой олдин ана шу лойиҳани тақдим этган эди.

Германия Компартияси правлениесининг президиуми қуйидагиларни уқдириб ўтади: «Бу таклифни қабул қилишдан бош тортиш—Германия Федератив Республикасидаги реакцион ва милитарист кучларнинг иккинчи жаҳон уруши якунларини, Европадаги мавжуд чегараларни қайтадан кўриб чиқиш ва немис диёридаги биринчи социалистик давлатни тугатишдан иборат эски ниятлари барҳам топмаганлигини кўрсатади. Ана шу мақсадларни кўзда тутиш Европа халқларининг тинчлиги ва осойишталигига таҳдид қилаётган асосий хавфдир». Баёнотда айтиладики, Германия Федератив Республикаси ҳукумати янги нацистларнинг национал-демократик партиясини тақиқлаш, миллатчиликни ва социалистик мамлакатларга нисбатан адоватни авж олдираётган реваншчи ташкилотларни тарқатиб юбориши керак.

Германия Компартияси правлениесининг президиуми Германия Федератив Республикаси ҳукуматини хавфсизлик масалалари юзасидан ўтказиладиган Умум Европа кенгашида қатнашишга тайёр эканлигини билдиришга даъват этди. Европадаги барча давлатлар бу кенгашда тенг ҳуқуқ асосида иштирок қилишлари керак.

ЛЕНИНВАРОШ— ЛЕНИН ШАҲРИ

БУДАПЕШТ, 21 март. (ТАСС). Венгриядаги Тисаседеркень шаҳрига Ленинварош—Ленин шаҳри деган ном берилди.

Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг 20 мартда бўлиб ўтган мажлисида шу ҳақда қарор қабул қилинди. Эълон қилинган ахборотда бундай дейилади: В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан, венгер ва совет халқларининг абадий дўстлиги рамзи сифатида мамлакат озод этилгандан кейинги йилларда қурилган янги Тисаседеркень шу йил 22 апрелдан бошлаб Ленинварош деб аталади.

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШЧИЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ВАШИНГТОН, 21 март. (ТАСС). 20 мартда ҳарбий хизматга танлаб чақирувчи бошқарма биноси олдида тинчлик учун курашчи ёшлардан 27 киши қамоққа олинди. Америка Қўшма Штатларида урушга қарши ҳаракат активистларидан бир неча юз киши қаторида улар ҳам мамлакат ҳукмрон доираларининг Америка армиясидан агрессив ташқи сиёсат воситаси сифатида фойдаланишига қарши норозилик билдириш учун бошқарма олдига келган эдилар.

Оқ Уй деворларидан 20 метрча нарида, танлаб чақирувчи бошқарма биноси олдида 19 мартдаги намойишдан кейин кўп кишилик норозилик митинги бўлиб ўтди. Митинг ва намойиш «АҚШ армиясига чақиришга қарши кураш ҳафталиги»ни эълон қилган урушга қарши бир қанча ташкилотларнинг ташаббуси билан уюштирилган эди.

ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

АММОН, 23 март. (ТАСС). Исроил босқинчилари қўшни араб мамлакатларига қарши қуролли иғвогарликларини давом эттирмоқдалар. Иордания ҳарбий қўмондонлигининг вакили кеча бу ерда Исроил қўшинлари Ан-Набия районида Иордания армияси позициясини миномётлардан ўққа тутдилар, деб хабар берди. Иордания армияси бунга жавобан ўт очди. Қарийб бир соат давом этган отишма вақтида Иордания томони талафот кўрмади.

Ҳарбий вакил яна бундай деди: Иордания дарёси водийсининг жанубий қисмидаги Умал-Шрейт районида ҳам Исроил ва Иордания вакиллари ўртасида қисқача отишма бўлиб ўтди.

АММОН, 23 март. (ТАСС). «ФАТҲ» ташкилотидаги Фаластин партизанлари кеча Суриянинг босиб олинган қисми Голан тепаликларидаги Исроил ҳарбий лагерига ва манзилгоҳига ракета ёғдирдилар.

ОВОЗ БЕРИШ ТАМОМ БЎЛДИ

БЕРЛИН, 23 март. (ТАСС). Кеча маҳаллий вақт билан соат 18 да ГДРда округ, район, шаҳар ва жамоа кенгашларига сайловлар тамом бўлди.

Марказий сайлов комиссиясининг раиси, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ф. Эберт ГДР телевидениеси орқали сўзга чиқиб, овоз бериш Германия Демократик Республикаси гражданларининг юксак сиёсий активлиги вазиятида ўтганлигини айтди. У соат 15 га қадар республикадаги ҳамма округларда сайловчиларнинг 90 процентидан 96 процентигача овоз бериб бўлганлигини хабар қилди.

МОЖАРОНИ КЕНГАЙТИРМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН, 21 март. (ТАСС). АҚШ Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари ишига аралашиб, ўз гумашталарини ҳам Лаосдаги можарони кенгайтиришга жалб этиш мақсадида уларга тазйиқ қилмоқда.

Америкадаги АП информация агентлигининг хабардор манбаларга суяниб Вьентьяндан хабар беришича, Лаос территориясидаги ҳарбий операцияларда қатнашиш учун Таиланднинг икки батальони жўнатилган. Таиланднинг шу қўшинлари Марказий разведка бошқармаси билан алоқада бўлган «Эйр Америка» авиатранспорт компанияси самолётларида туширилган. Давлат департаменти вакили мухбирларнинг шу хабар тўғрисидаги саволларига жавоб бермади.

Спорт

ЯНА БИР ОЧКО

Ўтган шанба куни «Пахтакор» стадионида бўлган мамлакат биринчилиги ўйини футболдан кўра кўпроқ сув полосига ўхшаб кетди. Тинимсиз ёққан кучли ёмғир майдонда кўлмаклар ҳосил қилиб, футболчиларнинг ҳаракатини жуда қийинлаштириб юборди. Айтиш кераки, майдон эгаллари ҳам, меҳмонлар — Донецкнинг «Шахтёр» футболчилари ҳам учрашув охиригача мардона курашдилар. Пахтакорчилар бу ўйинга ҳам «Черноморец» билан бўлган учрашувдаги составда тушдилар. Фақат ўйиннинг бошларида шикастланган Чувилин ўрнига Исоқов тушди.

Ўйиннинг биринчи бўлимида меҳмонлар «Пахтакор» дарвозаси олдида бир неча хавфли вазиятлар вужудга келтирдилар. Бир сафар тўп штангадан қайтди, ундан сўнг ҳимоячи Турғунов фидокорона ўйнаб, командасини голдан сақлаб қолди. Ҳисобни кончилар очишди. Иккинчи бўлим бошланиши билан ҳужумга ўтган меҳмонлар тўпни тутиб қолиш учун кечикиб ҳаракат қилган Любарцевнинг хатосидан фойдаландилар. Тўпни Козинкевич киритди. Бу тўп ўзбек футболчиларини активлаштириб юборди. Улар эллик тўртинчи минутда ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Бектошев ошириб берган тўпни Варюхин дарвозага йўналтирди. Бундан кейин ҳам пахтакорчилар ҳужумни кучайтирдилар, аммо дуранг ҳисоби ўзгармай қолди. Яна бир очко қўлга киритилди.

Шу куни Тбилиси шаҳрида бўлган ўйин ҳамманинг эътиборини ўзига тортди. Маҳаллий динамочилар киевлик клубдошларини қабул қилдилар. Қизғин кураш грузин футболчилари фойдасига 2:1 ҳисобида тугади. Тўпларни Кутивадзе, Г. Нодия ва Бишовец киритдилар. Мамлакат чемпионлари Ереван шаҳрида ўйнаб, яна бир очко йўқотдилар. Уларнинг «Арарат» билан баҳси 1:1 ҳисобида тугади. Тўп авторлари Коваленко ва Силагадзе. Олий лига дебютантлари — Орджоникидзе футболчилари «Зенит»ни қабул қилиб, дастлабки очкога эга бўлдилар. (2:2). Тўпларни ленинградликлардан Унанов, майдон эгаларидан Бичикоев, Кайшаури киритдилар. Москва Торпедочилари иккинчи марта мағлубиятга учрадилар. Сочи шаҳрида бўлган ўйинда «Заря» футболчилари Лисаковский ва Левченко пойтахтлилар дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритишди. «Торпедо» (Кутаиси) ҳам енгилди. У ўз майдонида Ростов армиячиларига икки очко бериб қўйди. (0:1). Шу куни Самарқандда Москва динамочилари билан «Черноморец» ўртасида ўтказилиши керак бўлган мусобақа чет эл сафаридан кечикиб келганликлари учун қолдирилди.

●

СССР ВА ШВЕЦИЯ ХОККЕЙЧИЛАРИ ОЛДИНДА

Жаҳон хоккей биринчилиги қатнашчилари иккинчи давра ўйинларини бошладилар. Совет хоккейчилари Финляндия командасини 16:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Швеция — ГДР 6:2, Чехословакия—Польша 10:2 ҳисобида тугади. Ҳозир турнир жадвалидаги вазият қуйидагича:

Мамлакатлар	Ю.	Д.	М. Ш.	О.
СССР	5	0 1	42—8	10
Швеция	5	0 1	33—12	10
ЧССР	4	0 2	34—15	8
Финляндия	3	0 3	16—29	6
ГДР	0	1 5	7—31	1
Польша	0	1 5	8—45	1

СУД ЗАЛИДАН

ҚОТИЛЛАР

Доно халқимиз «Менинг нафсим балодур, ёнар ўтга солодур» деб бежиз айтмаган. Ҳа, кимки машаққатсиз даромад орттириш нафс балосига учрабди, у эртами-кечми ёнар ўтда қовурилмай иложи йўқ.

Тошкент шаҳар Пушкин номидаги меҳмонхонанинг катта бухгалтери Паша Матвеевна Собирова ва шу меҳмонхонанинг директори Раҳимжон Муқимжонов шахсий бойлик орттириш ниятида ҳар қандай қабиҳликдан қайтмадилар, ҳар хил йўллар билан найрангларни ишга солишди. Бу нафс бандалари меҳмонхонанинг кассири Маҳбуба Тожибоеванинг тажрибасизлигидан фойдаланиб, кўп йиллар давомида давлатнинг катта миқдордаги маблағини ўзлаштириб келишди.

Қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам очилади. Ҳақиқатан ҳам меҳмонхонанинг молия хўжалик ишлари тафтиш қозонига солинганда нафс бандаларининг кирдикорлари, қора башаралари маълум бўлди.

Сири очилган М. П. Собирова талвасага тушди. У қандай йўл билан бўлмасин, жиноят изларини йўқотиши керак эди. Хом сут эмган Собирова бу ҳақда Тошкент пойафзал фабрикасида ишловчи Марат ва Тошкент 1-таксимотор паркида шофёр бўлиб ишловчи Маъмур исмлик ўғилларига маслаҳат солди. «Билимдон», текинтомоқ она «тарбия»сини олган ўғиллар жиноятни яшириш учун ягона йўлни ўйлаб топдилар. Улар кассир М. Тожибоевани ўлдиришни маслаҳат беришди.

Собированинг кичик ўғли Маъмур ана шу ниятда ўзига бериктилган «Волга» такси машинасида акаси Марат билан «Пушкин» меҳмонхонасига боришди. Худди шу вақтда йиғилган пулни давлат банкасига топшириш учун кетаётган М. Тожибоева уларга дуч келади. Қотиллар Тожибоевани машинага ўтиришга таклиф қилишади. Улар «Назарбек» совхози территориясига етишганда қотил Марат Собиров Тожибоеванинг бир неча жойига пичоқ санчиб, уни ваҳшийларча азоблаб ўлдиради. Сўнгра, Маъмур билан иккаласи марҳумани Бўзсув каналига ташлаб юборишади.

Яқинда бу қотилларнинг жиноий иши Тошкент область судида кўрилди. Одил совет суди Марат Собировни энг олий жазо—ўлим жазосига, П. М. Собирова ва унинг кичик ўғли Маъмур Собировни 15 йилдан. Давлат пулини кўп вақт талон-торож қилиб келган Муқимжоновни 7 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига ҳукм қилди.

Адолатли ҳукм судда йиғилганлар томонидан қизғин маъқулланди.

К. ХОЖИМЕТОВ.
Тошкент область судининг аъзоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 11.00 — «Колокольчик» клуби. 11.40 —«Ўша январда» (Бадиий фильм).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.20 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 17.25 — Телеянгиликлар, 17.40 — Ленин мукофоти номзодлари. «Тарих саҳифалари», 18.00 — Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.05 — Телеянгиликлар, 18.20 — Қишлоқ хўжалиги билимлари университети, 18.50 — «Солдат қўшиқсиз яшолмайди» (Концерт), 19.40 — «Ҳужумкор бўл» (Бадиий фильм, рус тилида).

21.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ
ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 18.00 — Факультатив курс. «Эстетика асослари» 9—10-синфлар. Кино, 18.35 — Биринчи синф ўқитувчилари учун консультация, 19.00 — Ўқув программасини илмий ташкил этиш.

19.45 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида 21.00 — «Ҳақиқатнинг машаққатли йўли» (Ҳужжатли фильм), 21.20 — «Енгилмас батальон» (Бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/III да Севги тумори, 25/III да Етти баҳодир ва ўлик малика ҳақида эртак (кундузи), Севилья сартароши (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/III да Замон драмаси 25/III да Олтинчи июль (кундузи), Олтин девор (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/III да Ажаб савдолар (кундузи), Нурхон (кечқурун), 26/III да Қайнона (кундузи), Тошболта ошиқ (кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— «СУВДАГИ ЖОЗИБАЛАР» янги аттракцион.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/III да Освенцим жаллодлари, 25/III да Учинчи орзу, 26/III да Освенцим жаллодлари.

Кино

Доктор Гемеркинг онаси — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», НАВОИЙ НОМЛИ, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Қирқ биринчи йил олмалари (эрталаб соат 11 да), Беш кунлик ҳордиқ (кундуз ва кечқурун) — САНЪАТ САРОЙИ.

Македонча тўй — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ
ЎЗБЕК ДАВЛАТ
МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги каникул кунларида намойиш қилинадиган спектаклларнинг

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

25|III да — АЖАБ САВДОЛАР.

26|III да — ҚАЙНОНА.

27|III да— НАВОИЙ АСТРОБОДДА.

28.|III да — АЖАБ САВДОЛАР.

29|III да— КУМУШ ТУЙ.

30|III да— ҚАЙНОНА.

Спектакллар кундуз соат 12 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«Тошкент ҳақиқати» газетаси коллективи редакция ходими

Шарифа
МИРОБИДОВАнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳуманинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — Б35212, Редактор ўринбосарлари — Б35885, Б36232, Масъул секретарь — Б34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — Б31936 Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — Б33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — Б35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — Б39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — Б38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — Б34048, Эълонлар бўлими — Б38142, Коммутатор — Б30249 дан Б30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Г. 1607. ИНДЕКС — 64697. Р. 02362.